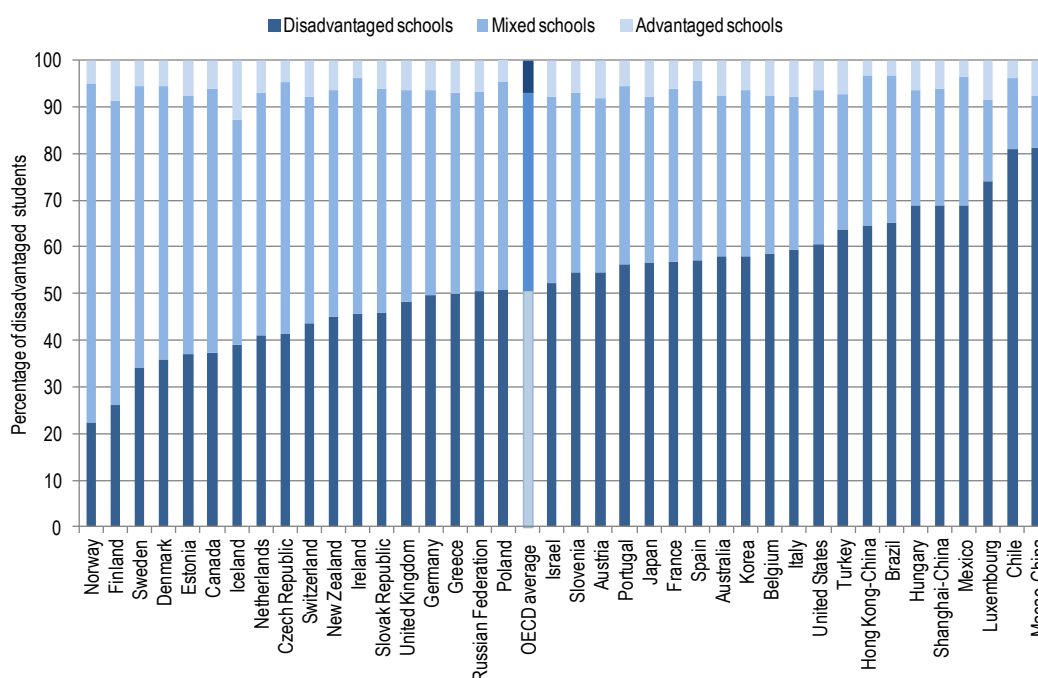

Pochopit problémy, kterým čelí znevýhodněné školy

Školy lze dělit na znevýhodněné, smíšené a znevýhodněné v závislosti na tom, kolik přijímají žáků se sociálním a ekonomickým znevýhodněním ve vztahu k přijímání žáků z majetnějšího prostředí. V zemích, kde je velký počet smíšených škol, což znamená, že je zde nižší sociálně-ekonomická segregace, jsou znevýhodnění žáci rozloženi mnohem rovnoměrněji ve znevýhodněných, smíšených a znevýhodněných školách. Naopak v zemích s vysokou úrovní sociálního vyloučení, jsou znevýhodnění žáci zapsáni zejména ve znevýhodněných školách, jak ukazuje obrázek 3.4.

Obr. 3.4. Znevýhodnění žáci představují ve znevýhodněných školách většinu

Rozložení znevýhodněných žáků ve znevýhodněných, smíšených a znevýhodněných školách

Jak chápat tento graf: Tento graf zobrazuje typ škol, které jsou navštěvovány znevýhodněnými žáky. Školy jsou rozděleny na znevýhodněné, smíšené a znevýhodněné v závislosti na průměrném počtu přijímaných žáků ze sociálně-znevýhodněného prostředí ve vztahu k jiným žákům. Zázemí žáků je měřeno Indexem PISA ekonomického, sociálního a kulturního statutu. V Chile navštěvuje 81% znevýhodněných žáků školy, kde je většina jejich vrstevníků ze znevýhodněného prostředí, což naznačuje vysokou míru segregace mezi školami. Ekonomiky zemí, které nejsou členy OECD, jsou zahrnuty jen pro srovnání.

Zdroj: OECD (2010a), PISA 2009 Results: Overcoming Social Background: Equity in Learning Opportunities and Outcomes (svazek II), PISA, OECD, Paříž.

Statlink2<http://dx.doi.org/10.1787/888932561139>

Školy s vyššími podíly znevýhodněných žáků mají větší šanci, že se budou muset vypořádávat s nesčetnými sociální a ekonomickými problémy, které mohou brzdit vzdělávání, které tyto školy poskytují. V jejich okolí budou bydlet rodiny žáků trpící vyšší nezaměstnaností a nižšími příjmy, bude zde vyšší podíl neúplných rodin, více zdravotních problémů, vyšší míra kriminality a migrace mladých lidí, kteří dosáhli vyšší kvalifikace, a toto vše může přispívat k nižší úrovni výsledků dosahovaných ve vzdělávání. (Lupton, 2004).

Kromě toho vyšší podíl znevýhodněných žáků může mít negativní dopady na organizaci a procesy ve školách, které povedou k velmi specifickým problémům. Tyto školy mohou mít napjaté emoční prostředí s vyšším podílem žáků, kteří se bojí, jsou vzteklí nebo zranitelní, nebo vyšším podílem rodičů, kteří nemusí být schopni svým dětem poskytovat stabilní a po-